

V R T E C

Štev. 5

Januar
1942/43 - XXI

Letnik 73

RTEC

Št. 5 1942/43-XXI Letnik 73

Janez Samotar

V novo leto

Z BOGOM STOPI V NOVO LETO,
PA DO SREČE SVETLE ZARJE
VODIL TE BO Z ROKO SVETO
SKOZ ŽIVLJENJA VSE VIHARJE!

Janko Samec

Zima

Zavladala je zima. Mraz in sneg
pritiskata hudó na naše hiše.
In sonce, ki je stalo prej vse više,
zdaj komaj se ozre čez vaški breg.

Umolknila otroški krik in kreg
sta v tratah, ki postale so vse tiše.
Le tu pa tam kak nosek komaj diše
ves rdeč in trd, ko sanko se vse vprek.

Vsi dnevi so postali čudno kratki;
saj komaj se po ledu zavrtiš,
te noč domov spodi po poti gladki.

Tam pa iz postelje v temó strmiš,
in pred teboj spomini dneva sladki
se predejo, da kakor polh zaspíš!

Radislav Rudan

Trate

*Veš za trate sinjemodre?
Trave nič na njih ne rase,
zlat pastir tam ovce pase,
veter češe bele kodre.*

*A ko mrak se v svet prikrade,
skrije se pastir in čreda,
s trat prostranih pa pogleda
tisoč luči v dalj prepade.*

*Zlat pastir je svetlo sonce,
trate so neba poljane,
ovce megle, luči vžgane
zvezde na vse kraje, konce.*

Sedem Bernardkovih

4.

Bernardek je skušal pozabiti na tistih sedem dni. Spravil jih je v kamrico globoko na dno srca in jih zagrnil z vsem mogočim, da ne bi kdo radovedno potrkal nanje in jih znova zbudil. Lotil se je z vnemo dela. Krojaškega ni bilo kaj prida, sem in tja nekaj krparije, le stari hribovci so še krenili k njemu. Kar je bilo mlajših, so se ga poslej izogibali. Skušal je najti izgovore, zakaj ne prihajajo k njemu, izmišljal si jih je celo vrsto, da bi mu ne bilo treba priznati tistega, kar ga je trapilo že od vsega začetka.

Tako se je bilo treba razgledati za drugačnimi opravki. Otroci so že gibali po svoje. Tisto okrog hiše in ubogo kozico so že opravili, kaj je ne bi. Potem je bil nekaj časa dober rednik gozd. Bile so gobe, bile so jagode. Hiteli so ko za stavo.

Bernardek je pa premišljeval po svoje.

»Treba bo začeti,« je dejal neke sobote zvečer. »Z doma boš moral, Tone. Jutri bom vprašal lazenskega Samotarja, če mu je res treba pastirja. Včeraj je nekaj pravil na Višavi. Jesti boš imel, lačen ravno ne boš, pri Samotarju je dober grunt, čeprav precej v hribih. Da, kruha in dobrega zraka bo dovolj in to je za prvo silo prav.«

»To leto bi še lahko počakali, ali ne?«

»No, seveda, vsakomur je težko. Tudi jaz nisem šel rad, ko sem bil tak kot ti. Pa jeseni bomo skušali na kak način spraviti Francka. Reveži smo sol te zemlje. Brez nas bi se svet usmradil. In dolgočasno bi postalo. Zato pa moramo od doma. Čim manj nas bo doma, laže bomo živeli. Z Andrejčkom pa ne moremo pričeti.«

»Če bi bilo kje bliže...«

»Tisto ni vse skupaj nič. Potem tičiš zmeraj doma. Čim dalje greš, bolje zate. Saj boš moral še marsikdaj stisniti zobe. Kaj pa imaš od tega, če zmeraj vidiš dom? Nekoliko smerike. Ali misliš morebiti na kako doto? Kje smo še! Pol sveta boš lahko obredel, prej ko boš iz mene in bajte še kaj iztisnil!«

In pri tem je ostalo.

Bernardek je pri prvi maši vprašal Samotarja in ves vesel je prihitel domov, da sta se domenila. Naj pride že danes, je rekel. Tone je bil nekoliko presenečen, da pojde tako hitro, in je bil vse dopoldne nekoliko poparjen. Po kosilu sta pa začela z očetom pospravljati v nekako culo, kar bi potreboval in takrat je videl, da gre zares. Stopil je še enkrat po vrtu, prav do zadnjih skal je šel in gledal je k Baliževim. Potem se je prevzet od neke nemirne misli napotil v hlev in božal Beko. Naročal je bratom, kako naj jo hranijo in čuvajo. Bratje so prikimali, lazili so za njim, spremljali so ga, kamor je stopil.

Sredi popoldneva sta z očetom odšla. Pomahal je vsem šestim, ki so stali pred kočo in gledali za njima. Spočetka so nekaj klicali za njim, potem so se umirili, stali so nepremični in ju spremljali z očmi, dokler se nista izgubila za ovinkom.

Bil je lep dan in lahko bi strmela s ceste po široki dolini pred sabo, po polju, kakršna je bila njihova tiha želja, pa Tone je povešal glavo in Bernardek ga je skušal tolažiti:

»Kaj boš smrkal! To je že naša usoda. Nobene stvari ti ne bodo položili kar tako pred noge, za vsako se boš moral otepati s hudino in zvijačo. Revežu je to njegovo zdravje, da se mora toliko gnati, zato pa zlepa ne zbolí.

Jaz sem bil osem let star, ko sem šel zdoma in kar sem živ, se še nisem nadjel belega kruha. Viš, pa me zato ne skrbi, bomo že nekako prerinili. Ko sem bil za pastirja, mi je pa bilo najboljše.«

Tone ni mogel dosti ugovarjati. Oče je lezel navkreber in pripovedoval, kako bodo vse uredili. Ves breg bodo počasi spremenili v vrt, to na vsak način. Zemlje imajo premalo. Potem bodo pogledali za kako njivo, najprej v najem, potem za kupčijo. Da, prva leta, ko je bil Tone še majhen, so imeli njivo v najemu, tisto Mežnarjevo, kjer je letos oves. Potem se je pa vse izmaličilo, marsikaj je prišlo vmes, nekaj prepiri in nekaj pijača, ni da bi človek govoril. Zdaj bo pa spet poskusil.

»Če boste imeli kaj dela,« je pripomnil sin.

No, da, to se razume. Pa zakaj bi ga ne imel? Da, nekateri nosijo h Krtini na Višavo. Seveda tudi Krtina mora živeti. Imajo vsekakor pravico, da si preberejo mojstra. Pa saj pozna ljudi, ko bo sila, se bodo vrnili k njemu.

»Letos tudi za veliko noč ni bilo kaj prida.«

»Seveda, letos je posebno leto. Letos res ni bilo.«

Bernardek je umolknil. Zdelo se mu je, da ne bo mogel prepričati fanta o možnosti lepe sreče. Sopla sta navkreber in si brisala čelo.

»Zdaj sva pa skoraj tam,« je rekel Bernardek po debeli uri hoje. »Tista velika hiša v bregu je.«

Trajalo je še nekaj časa, da sta prilezla čez jarek na ono stran. Srdit pes je zarožljaj na dolgi verigi. Umaknila sta se mu in se približala hiši od druge strani.

Iz hiše je prišel tršat kmet. Nerodno in v zadregi je izbuljil oči in segel z roko v lase.

»Torej si prišel, Bernardek.«

»Prišel,« je prikimal Tomaž. »To je pa fant.«

»Pripraven je videti,« je mrmral kmet. »Toda čuj, premislil sem si. Vso pot sem računal in zdaj vidim, da mi prav za prav ni treba pastirja. Prezgodaj sem ti obljubil. Saj ne boš hud.«

Bernardek se je presenečen zagledal v Samotarja, ustnice so se mu skrivile, potem se je ozrl po sinu. Tone je odprl usta in čelo se mu je nagubalo.

»To se samo šališ, Martin. Vidiš, kakšno pot sva napravila.«

»Prav zato mi je hudo. Pa premislil sem si in ne morem.«

Bernardek je povetil glavo. Nekaj časa so vsi trije molčali. Oče in sin sta stala ko pred sodnikom. Nato je Tomaž počasi spravil iz sebe:

»To te je gotovo kdo nagovoril, sam od sebe nisi nikdar mislil tako. Najbrž so ti rekli, da mojega nikar.«

»No, da, kaj bi skrivala! Pravijo, da si bil zaprt, ne?«

»Bil,« je dahnil Bernardek.

»Viš, nič ne rečem, da bi fanta ne vzel. Morda si tudi nedolžen. Pa če so te zaprli, so že morali imeti kak vzrok. In pri nas se tega zmeraj bojimo, zmeraj je vse na stežaj odprto in kdor bi začel odnašati, bi lahko spravil s poti pol grunta, prej ko bi opazili.«

»Tako, tako, zaradi tistih sedmih dni...«

»Naj bo pa zaradi tistih sedmih dni! Ampak drugače bova še zmeraj prijatelja in če se bo kdaj izkazalo, da si bil po nedolžnem zaprt, kar pridi s fantom. Za poštenega človeka se zmeraj najde kak prostor.«

Bernardek je težko sopel, Tone je pa mračno gledal predse. Ko je Samotar nehal govoriti, sta se tiho obrnila, da bi odšla.

»Čakajta, pila in jedla bi vseeno lahko, pošteno sta se upehala.«

»Bova že prišla do doma,« se je oglasil Tone, Bernardek pa nič.

Potem sta molčala, dokler nista prišla do hoste. Tam je Bernardek nenadoma sedel kraj pota in Tone je ugledal v njegovih očeh solze. Oče je naglo zakril obraz z rokami, nato je dejal:

»Malo lahko počivava, ne?«

Tone je legel kraj njega in zagledala sta se po širokih bregovih, po smrekovih in bukovih gozdovih in mislila vsak svoje. Ko sta se vzdigovala, je dejal oče utrujeno:

»Tako ne bomo prišli nikamor naprej. Kdor je že kradel, saj ni vedel, koliko hudega nam je napravil. Zdaj pa vem, da mi zato ne nosijo več dela. Najbolje, če sploh neham, ali ne?«

»Baliževi so,« je menil Tone suho.

»To boš moral dokazati.«

»Bom pa,« je menil fant trdo.

»Hudo bo z nami. Revež se opeče, kamor seže.«

Ropotala sta po bregu in vsa upehana sta prišla v mraku do doma. Otrok ni bilo ne pred kočjo ne v kočji. Šla sta gledat, stali so ob potu in strmeli čez vrt na Baliževo stran.

»Kaj pa imate?«

»Tam sta prišla stric in teta,« je pravil Francek, »in godbo imajo, táko, da se navije in sama igra.«

»To je gramofon,« je pokimal Bernardek.

»Zdaj pa pojejo in plešejo.«

Skozi drevje se je razlegala razposajena popevka. Toneta in Bernardka se je dotaknilo čudno neprijetno. Zganila sta se in povlekla otroke s seboj v kočjo. Zdaj so šele opazili, da se je Tone vrnil.

»Ali ne boš pri Samotarju?«

»Ne, bom še nekaj časa doma,« je rekel Tone kratko.

Stric in teta se od Baliževih kar nista mogla ločiti. Ostala sta v hiši in dan za dnem je vriskal gramofon. Da bi kaj delali, tega pri Bernardkovih niso opazili. Včasih sta z vsemi Baliževimi polegala v travi. Otroci so prežali, kdaj se bo oglasil gramofon. Bernardka in Toneta je pa mučila druga misel. Včasih sta se spogledavala, zvečer je pa zmeraj zapiral Tone kozji hlev. Zapahnil ga je trdno in položil ob vrata še različno brkljarijo, da bi čim bolj zaropotalo, če bi kdo poskušal k Beki. Potem je vso noč poslušal, če se bo kaj oglasilo. Slišal je udarce višavskih zvonov, včasih mu je veter prinesel na uho šumenje vode pod bregovi, slišalo se je tudi zategnjeno petje fantov, okoli kočje je pa bilo mirno. V gozdu se je oglašal lisjak, zdaj pa zdaj je zacvilila divjačina — ljudi pa ni bilo čuti.

(Dalje.)

Janko Samec

Ptička

Začivkalo skoz vrt je na vse grlo:
„Sem lačna, lačna! Par drobtinic prosim!“
Še en frfot . . . In dvoje očk je zrló
pri oknu me, kako pri mizi kosim.

Na moj prítisk se okno je odprlo
in par drobtinic, ki s seboj jih nosim,
da kdaj pa kdaj nasitim ptičko vrlo
sred trde zíme, sem ter tja natrosim.

In „tik-tik-tik“ je trkalo veselo
za šípami. Potem pa ptička mala
zletela spet v pokrajino je belo

in čivkala, veselo frfotala,
da srcu mojemu takrat se zdelo
je kakor, da mu pravi: „Hvala, hvala!“

Nina Lovrenčič

Palček

Finska pravljica — Orig. lesoreza O. Gasparija

Nekoč je živel star kmet, ki je imel tri sinove: Petra, Pavla in Ivana. Peter je bil velik, debel, rdečega obraza in preproštega srca. Pavel je bil dolg, suh, rumen v obraz in hudoben.

Ivan je bil bel kot kakšna gospodična in bistre glave, toda tako majhen, tako zelo majhen, da bi se bil mogel skriti v očetov škorenj. Zato so ga klicali Palček.

Kmet je bil reven; ped zemlje, ki jo je imel, je pridno obdeloval, a mu ni dajala več kot kak mernik rži. S tem seveda ni mogel preživljati svojih sinov, zato jim je prigovarjal, naj zapuste dom in gredo po svetu.

Ne daleč od kočé ubogega kmeta je stala kraljeva palača, mogočno leseno poslopje z dvanajstimi izrezljanimi balkončki in s šestimi steklenimi okni. Prav pred palačo je pred kratkim zrastel mogočen hrast, ki je bil tako košat, da je zasenčeval grad.

Zaman so skušali posekati nadležno drevo: ob deblu so se zlomile še tako močne sekire, a za vsako odsekano vejo in korenino sta zrastli dve veji in dve korenini. Tako se je hrast orjaško razrastel in v kraljevski palači so morali poslej prižigati luči že sredi dneva.

In še neko slabo stran je imela kraljeva palača. Od dneva, ko je bila zgrajena, ni bilo mogoče najti kaplje studenčnice niti izkopati vodnjaka, kjer bi se nabirala deževnica. Še tako močne rovače so se zlamljale ob granitni skali, na kateri je stal grad. Tako se je dvor med velikimi poletnimi sušami umival s pivom in z jabolčnikom.

^ Kralj bi si mogel zgraditi kje drugje drugo palačo, toda čeprav je kraljeval majhni deželi, je bil svojeglav kot kitajski cesar.

Zato je dal nabiti po vsem kraljestvu velike, z grbom okrašene razglase, ki so oznanjali, da bi tisti, kateremu bi uspelo posekati hrast in izkopati vodnjak, dobil za nagrado pol kraljestva in kraljično za ženo.

Nagrada je bila vredna truda. S Švedskega in z Norveškega, iz Rusije in Danske, z otokov in s celine so prihajali v množicah krepki delavci z rovačami v roki in s sekiro na rami.

To so imeli opraviti s sekirami in rovačami! Les je postajal vedno trši in vedno manj mehak je bil granit. Zaman so se trudili pridni delavci.

Tedaj so bratje Peter, Pavel in Ivan, ki so ga klicali Palček, bili že na poti in so zvedeli o kraljevem razglasu že v prvi vasi. Zakaj ne bi tudi oni poskusili? Sreča je tako muhasta! Če bi se jim v kraljevi palači ne nasmehnila, bi se jim pa kdaj drugič in drugje. Mnogo je poti k sreči. Odpravili so se torej proti kraljevi palači.

Medtem ko so tako hodili, je Palček tekal naprej in nazaj ko lovski pes, brskajoč po grmovju, jarkih in živih mejah, vse opazujoč in povsod prisluškujoč. Žuželke, travnate bilke, kamenčki, nič ni ušlo njegovim podlasičjim očem, a njegova zajčja ušesa niso preslišala ne prvega diha zore, ne šumota vode in ne glasov živali.

In vsak trenutek se je obrnil k bratoma, da bi ju vprašal po tem in onem vzroku.

»Zakaj čebele vstopajo v cvetne kelihe?«

»Zakaj se lastovice dotikajo med poletom površja valov?«

»Zakaj letajo metulji cikcakasto?«

Na vsa ta vprašanja je dobri Peter odgovarjal z globokim odgovorom preproste duše: »Zato.«

Hudobni Pavel je stresal z dolgočaseno z rameni:

»Daj mi že mir s svojimi zakaj!«

Ko so tako hodili, so prišli do velikega bukovega gozda, ki se je razprostiral po pobočju nekega hriba. Z vrha se je slišalo ob udarcih sekire hreščanje padajočih vej.

»Čudno, da podirajo drevje tam zgoraj!« je rekel Palček.

»In jaz bi se čudil, če se ti ne bi zdelo čudno,« se je odrezal Pavel.

»Nevedneži se vsemu čudijo.«

Dobri Peter pa je tlesknil s prsti Palčka po licu in dostavil:

»Bratec, morda še živ dan nisi videl drvarja?«

»Zato pa bi ga rad šel gledat,« je rekel Palček.

In že je odbrzel po gozdu navzgor kot jelenček.

Ko je došel na vrh griča, kaj je videl?

Začarano sekiro, ki se je čisto sama zabavala s tem, da je podirala drevesa, kot bi bila za to plačana.

»Dober dan, gospa Sekira!« jo prijazno pozdravi Palček. »Ali se ne dolgočasite delati tako sami?«

»Seveda se dolgočasim, fantek, že nekaj časa te čakam!«

»No dobro, zdaj sem pa tu!«

In Palček vzame sekiro, jo vtakne v svojo veliko usnjeno vrečo in se vesel in zadovoljen vrne k bratoma.

»No, kaj pa si videl?« ga je vprašal Peter.

»Sekiro,« je odgovoril Palček z brezbržnim obrazom.

Nekoliko dalje je šla cesta med visokimi skalami, iznad katerih se je slišalo, kakor bi se oglašala rovača.

»Čudno, da tam zgoraj nekdo drobi kamenje!« je rekel Palček.

Pavel je jezno skomignil z rameni:

»Krempljač štokavec bo, ki s kljunom udarja po drevesnem lubju!«

»Štokavec je,« je pritrdil Peter. »Ne oddaljuj se, bratec!«

»Pa bi ga le rad videl!«

Palček je odplezal po skalah ko maček in ko je prišel na vrh, je zagledal čarobno rovačo, ki se je sama zabavala s tem, da je kopala skalo, kot bi bila puhlica.

»Dober dan, gospa Rovača!« je pozdravil Palček. »Ali se ne dolgočasite delati tako sami?«

»Seveda se dolgočasim, fantek, ki te že dolgo pričakujem!«

»No prav, sem že tu!«

In Palček je vzel rovačo, jo vtaknil v svojo usnjeno vrečo in se veselo spustil navzdol.

»No, kaj pa je bilo?« je vprašal Pavel.

»Krempljač štokavec,« je odgovoril Palček z brezbržnim obrazom.

Nekoliko naprej so naši popotniki našli studenček bistre in sveže vode, in ker so bili žejni, so se sklonili, da bi jo zajeli v prgišče in pili.

»Čudno, da je voda v tej tako malo globoki dolinici!« je rekel Palček.

»Bog ve, od kod pride?«

Pavel je zgubil potrpljenje.

»Ta fant bi spravil v zadrego še samega gospoda Boga! Ali res ne veš, da voda izvira iz zemlje?«

»Rad bi šel gledat, da bi videl, kako izvira.«

In Palček je kljub Pavlovim grožnjam in Petrovim opominom odšel ob potoku, ki je postajal manjši in manjši, in končno odkril, da vre iz orehove lupine.

»Dober dan, gospod Potok!« je pozdravil Palček. »Ali se ne dolgočasite izvirati tako sami?«

»Seveda se dolgočasim, fantek! Že nekaj časa čakam prav tebe.«

»No prav, tukaj sem!«

In Palček je pobral orehovo lupino, jo dobro zavil v mah, da ne bi voda ušla, jo spravil na dno svoje usnjene vreče in se je veselo vrnil.

»No, torej si videl, kje izvira studenec?« je vprašal Peter.

»Da, iz majhne jamice prihaja,« je odgovoril Palček raztreseno.

»Nikdar ne bo nič iz tega fanta!« je godrnjal Pavel.

Toda Palček si je vesel mel roke.

»In vendar sem zvedel, kar sem hotel vedeti.«

Bratje so dospeli do kraljeve palače.

Hrast je bil bolj košat kot kdaj koli in na dvorišču je bilo temno kakor v kakem vodnjaku. Na pročelju je še vedno visel nabit velik razglas, obljubljač polovico kraljestva in roko kraljeve hčere onemu plemiču, meščanu ali kmetu, ki bi se mu posrečilo posekati hrast in izkopati vodnjak.

Toda pod razglasom je bil dostavek, ki je naznanjal, da bo onemu — plemiču, meščanu ali kmetu, ki bi poskusil in ne uspel, kraljeva straža odrezala ušesa.

Ta dostavek je bil pripisan, ker je kralj, ki je bil utrujen od praznih poskusov toliko predstavljenih, hotel opozoriti tekmece, da je prva izmed čednosti poznati samega sebe.

Kakih trideset ušes, nabitih okrog razglasa, je dokazovalo, da je ta krepost med ljudmi redka.

Tudi dobri Peter se je pregrešil z domišljavostjo.

Navil si je brke, zavihal rokave, pogledal s ponosom svoje roke, ki so se zdele ko dva svežnja vrvi; toliko mišic in kit se je pokazalo, ko je skrčil roko, nato je dvignil sekiro in jo zavihtel dvakrat nad glavo, da bi tako pokazal svojo moč, in z enim udarcem je odsekal najdebelejšo hrastovo vejo.

Toda gorje, takoj sta pognali na istem mestu dve drugi, ki sta bili še debelejši in še bolj košati.

Kraljeva straža je bila že pripravljena in je zgrabila ubogega mladeniča ter mu odsekala ušesa.

»Tepec,« mu je rekel Pavel, »treba je sekati po koreninah!«

In z enim zamahom sekire je presekala eno izmed prepletelih korenin, ki so poganjale iz zemlje kakor kače.

Toda gorje, namesto odsekane korenine sta pognali dve še bolj debeli in žilavi.

In tudi Pavlu je kraljeva straža odrezala ušesa.

Ne da bi si kaj preveč gnal k srcu to domačo nesrečo, se je Palček predstavil, da bi še on poskusil.

»Spravite mi spod nog to pokveko!« je kralj jezno izbruhnil, misleč, da se norčujejo iz njega. — »Ne, bolje bo, takoj mu odrežite ušesa, da ne bomo izgubljali časa.«

»Veličanstvo,« je rekel Palček z dostojanstveno skromnostjo, »kraljevska beseda se ne izbriše. Pravico imam poskusiti.«

Kralj se je vgriznil v ustnico od jeze, da si je možiček drznil ugovarjati.

»No dobro, pa poskusi! Toda vedi, da ti bodo razen ušes odrezali še nos!«

Ne da bi ga groznja prestrašila, je Palček izvlekel iz vreče čarobno sekiro, visoko ko on sam.

»Sekaj, moja dobra sekira, sekaj!«

In glej, dobra sekira seka, cepi, kolje in udarja na levo in desno.

In v četrť ure so bile korenine, deblo, rogovile

in veje vse sesekane in na dvorišču je bila taka skladanica lesa, da bi zadostovala deset let za vse peči v kraljevi palači.

Palček se je s svojo skromno ljubkostjo obrnil h kralju:

»Ali je Vaše Veličanstvo zadovoljno z mojim delom?«

»Ni slabo!« se je uklonil kralj s kraljevsko popustljivostjo. »Eno uho je rešeno. Zdaj pa vodnjak!«

»Ali bi Vaše Veličanstvo blagovolilo natančno pokazati prostor?« je rekel Palček.

Ko so mu pokazali prostor, je kralj sedel, da bi prisostvoval delu. Poleg njega je sedla kraljična, ki je pričela presoјati z nekim nemiroм svojega majcenega snubača, ki ni bil tak, po katerem je hrepenela v svojih dekliških sanjah.

Palček je medtem, ne da bi se zbeгал, potegnil iz vreče svojo rovačo in jo je postavil na naznačeno mesto.

»Rovača, moja dobra rovača, koplji!«

In glej, dobra rovača tolče in tolče, a granit se lomi in kosoma krha. V dobri polovici ure je bil izkopan štirideset čevljev globok vodnjak.

»Ali je Vaše Veličanstvo zadovoljno?« je vprašal Palček.

»Ni slabo,« je odgovoril kralj. »Drugo uho je rešeno. Toda kje je voda?«

»Ta ni bila v pogodbi, toda priskrbeli jo bomo,« je velikodušno dejal Palček.

Tam na dvorišču je bil bazen, ki je že dolgo zaman čakal vode. Palček je na njegovo dno položil orehovo lupino.

»Privri, moj dobri studenček, privri!«

In že je dobri potoček zaklokotal, zašumel, iskreč se in pršič privrel na dan ter se v penečem slapu lil v vodnjak, tako živ in svež, da so se vsi naokrog, ljudje in stvari, zdeli kot prerojenj. In glej, v vodnjaku je začel potoček grgrajoč rasti in rasti in je dosegel rob in šel čez, da so morali izkopati strugo, po kateri je zapuščal dvorišče.

»Ali je Vaše Veličanstvo zadovoljno?« je ponižno vprašal Palček.

»Ni slabo, res ni slabo, gospod grof pl. Palček!« je rekel kralj. »Polo-vica kraljestva je tvojega, razen če nimaš rajši enake vrednosti v denarju. Naložil bom nov davek in moje dobro ljudstvo ne bo zinilo.«

»Veličanstvo, in kraljična?«

Kralj si je neodločno gladil dolgo brado, kakor bi se zavedel, da je preveč obljubil.

»Kar se tega tiče ... je potrebna tudi njena privolitev.«

»In kaj mi je storiti, da jo dobim?« je nestrpno vprašal Palček, gledajoč kraljično v oči.

Kraljična je povesila pogled in molčala. Oče ji je priskočil na pomoč.

»Jutri boš zvedel. Za zdaj si moj gost.«

In ukazal je komorniku, naj se ravna s Palčkom z vsemi častmi.

Ko je kralj odšel, se je Palček približal bratoma, ki sta se zdela s svojimi odrezanimi ušesi kot dva mišja psa.

»Ali je bilo prav, da sem iskal vzrokov stvari?«

»Srečo si imel, to je vse!« je rekel Pavel, zelen od zavisti. »Sreča je slepa!«

Dobri Peter pa se je nasmehnil:

»Naj ti je pomagal vzrok ali sreča, zadovoljen sem, bratec. Želel bi samo še to, da bi bil naš oče tu.«

Palček je izrabil kraljevo milost in je priporočil komorniku svoja brata z odsekanimi ušesi. In komornik ju je imenoval za sodnika kraljev-skega sodišča.

Kralj je prebil noč brez spanja, premišljujoč, na kakšen način bi prelomil besedo, kar ni lahka stvar za poštenjaka, ne da bi bilo vidno.

Kot dober poznavalec ljudi je takoj opazil zeleni Pavlov obraz in je bral zavist v njegovem srcu. Tako ga je dal, ko je napočil dan, poklicati in mu je namignil, da bi mu bil zelo hvaležen, če bi povedal, kako bi se na lep način odkrižal Palčka.

»Veličanstvo,« je odgovoril po kratkem razmišljanju hudobni brat, »kakor morda veste, živi tu blizu v gorah močan Trol*, šiba božja za kmete, katerim krade krave in ovce. No in Palček, domišljav kot je, je večkrat razlagal, da bi lahko, če bi hotel, premagal velikana in si ga vzel za služabnika. Primate ga za besedo. Ne verjamem, da se bi mogel kako izmotati.«

Kralju je bil nasvet všeč, zato je dal takoj poklicati Palčka, ki je prišel čist kot lilija, svež kot vrtnica in žareč kot jutro.

»Zet moj,« ga je pozdravil kralj, »sijajen gospod, kot ste, ne poroči princeze, ne da bi ji poklonil dar, vreden obeh. Veste, v teh naših gozdovih živi orjak Trol, ki je visok dvajset čevljev. V lepi obleki, okrašeni z našivi, s klobukom na tri roglje, z zlatimi naramniki in s petnajst čevljev visoko helebardo bi bil sijajen vratar. Moja hči vas prosi, da bi ji ga privedli v dar.«

»Ni lahko, Veličanstvo,« je resno odvrnil Palček, »toda, da zadovoljim princeso, bom poskusil.«

Vzel je svojo usnjeno vrečo, vrgel vanjo kos kruha in čarobno sekiro in se napotil v gozd.

(Konec prihodnjič.)

* Finski bajeslovni orjak, kot pri Grkih Kiklopi.

Maksimov
**Sveti
Trije kralji**

Mi smo svefi Trije kralji.
Gašper, Miha, Bolfežar.
Čaka Defece nas v dalji,
tja mu nesemo svoj dar.

Dvignila nas je novica,
da rodil se je Gospod;
z nami zvezda gre vodnica,
kaže v Befelehem nam pot.

Spočoma pri vas na vasi
vam voščila trosimo:
Naj cvefo vam srečni časi,
božje Defe prosimo.

Žitno polje in živina
naj lepo ravna se vam —
malo dajte le spomina
za popočno tudi nam.

Mi smo svefi Trije kralji,
Gašper, Miha, Bolfežar.
Čaka Defece nas v dalji,
da prinesemo svoj dar.

ISANO POLJE

Krpé

Krištof Kolumb

se je rodil v italijanskem pristaniškem mestu Genovi. Njegovo rojstno leto ni točno dokazano. Navaja se 1446. Od petero otrok je bil Krištof najstarejši. Oče njegov je bil dober tkalec in zelo skrben. Želel je, da bi se Krištof poprijel njegove obrti. Ta se je sprva res učil tkalstva, kmalu pa je prebral, ker ga je bolj zanimalo trgovsko-pomorsko življenje. Ni čudno. Bil je sin mesta, iz katerega so dan za dnem odjadrale neštete ladje v bližnje in daljne dežele. In tudi v njem se je z neutešljivo močjo vzbudilo hrepenenje po daljnih neznanih

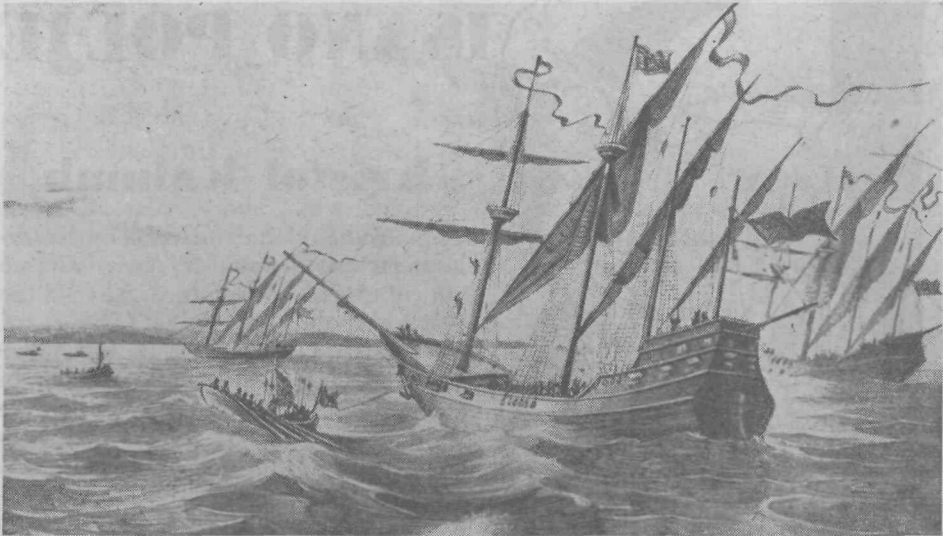
deželah. 23 let star je odšel zdoma. Že prej se je silno rad učil računstva, latinščine in se naučil risanja vodoopisnih kart. Zelo rad in mnogo je čital in črpal iz knjig, beležk in skic raznovrstno znanje.

Postal je pomorščak. Mnogo je potoval po trgovskih poslih, povsod odprtih oči in ušes ter si zapisaval nova spoznanja. Ko je nekoč plul na neki trgovski ladji po Atlantskem oceanu, je vihar ob Portugalski prevrnil ladjo. Z vzdržnim plavanjem se je rešil na Portugalsko in odslej tam živel.

Ker ga je neutešno hrepenenje vleklo že od nekaj na morje, je napravil načrt, da bi lahko po zapadni poti priplul v Azijo. Za uresničenje te zamisli pa je bilo potrebno precej denarja, da bi z njim nabavil in opremil ladje, najel mornarje in drugo. Predložil je načrt portugalskemu kralju, ki pa je ponudbo smatral za neizvedljivo sanjarijo in je prošnjo odbil. Zato je Kolumb odšel v Španijo. Lačen, strgan in razočaran je kot brezdomec potrkal na neka samostanska vrata in poprosil pomoči. Dolgo časa se je potem preživljal z risanjem in prodajanjem kart. Menihi, ki so mu v stiski radi pomagali, so se navduševali za njegove načrte. Pomagali so mu s priprošnjami na dvoru in po dolgoletnem čakanju je španski kralj vendarle privolil in dal potrebno vsoto za izvedbo Kolumbovega načrta.

Kolumb je brž opremil 3 ladje. Imenovale so se: Santa Maria, Pinta in Nina. Komaj je dobil 90 mornarjev, ki so bili pripravljene iti z njim. Z njimi je res odplul iskat novih poti in novih zemljá. 54 dni je trajalo tavanje po širnem oceanu proti neznani, a sluteni zemlji. Zvečer 11. okt. 1492

je opazil v daljavi odsev luči. Vzradoščen je po večerji sklical mornarje in jim naročil, naj budno pazijo. Onemu, ki bi prvi zagledal suho zemljo, je obljubil svileno obleko. Čez nekaj ur je mornar Rodrigo di Triana zavpil: »Zemlja! Zemlja!« Res je bilo, saj je rano v jutru odveslalo nekaj mornarjev s Kolumbom na obalo. Začudeno so jih opazovali nagi prebivalci, divjaki, katere je skromno obdaril, oni pa so mu prinesli v zameno dragocenosti, med drugim tudi zlata. Kmalu je odplul naprej in spotoma odkril še več novih otokov (Kubo, Haiti itd.). Prepričan je bil, da je priplul na Japonsko.

Na otoku Haiti je zgradil trdnjavo, pustil v njej 39, s hrano in orožjem dobro založenih mornarjev, sam pa se je z ostalimi vrnil na Španško. Tam je bil sijajno sprejet. Ni ostal dolgo doma, kmalu je spet odplul s 17 ladjami. Razočaran je bil, ko je našel mesto trdnjave v odkriti deželi kup razvalin in vse tovariše mrtve. Ti so namreč kruto postopali z domačini, jim jemali vrednosti, zlato in celo hrano. Zato so jih domačini pobili. Kolumbu je bilo silno težko. Medtem pa so ga doma črnili nevoščljivci pri kralju. Ob povratku domov je dokazal, da so vse te tožbe le opravljive laži. Spet je odplul. Hudobni in nemirni jeziki so z obrekovanjem dosegli, da so ga čez čas pripeljali domov vklenjenega v verige, čeprav povsem nedolžnega, kar je doma spet dokazal. Bolele so ga vse te hudobije, volje pa mu niso omajale. S 6 ladjami je še četrtič odjadral, čeprav je spoznal, da ne uživa za velika dejanja nikakih koristi, niti hvaležnosti ne. Ta njegova zadnja pot se je končala zelo nesrečno. Ladje so bile tako slabe, da so začele toniti. Z njih so si rešili le golo življenje. Med domačini nekega otoka so stradali in trpeli skoro leto dni, preden so jih tovariši rešili tega gorja.

Zbolel je in kmalu po vrnitvi domov je potr, razočaran in ubog umrl.

Bil je Krištof Kolumb mož, kakršnih zgodovina odkritij razen njega ne pozna. S svojim temeljitim znanjem, silnim pogumom in nezlomljivo vztrajnostjo je prebrodil vse zapreke. S skromno opremljenimi ladjami in malim številom moštva je izvedel drzen poizkus dolgega brodarjenja in odkril nov svet.

Celo njegovo življenje je bilo nemirno tavanje, neutešno hrepenenje, boj poln bridkih razočaranj, trpkega zasmehovanja in zahrbtnih podlosti, ki so mu jih prizadeli nevoščljivi nasprotniki. Niso ga strli. Z granitno voljo

in vztrajnostjo ter s pogumom je zmagoval in odkrival nova polja naše zemlje in trpel. Trpel je pogumno, kot se je boril pogumno. Smrt ga je rešila zemskih muk. Zmota je poneslo njegovo velikodušno srce v tihi grob, saj je bil trdno uverjen, da je našel novo pot v Azijo. Več let po njegovi smrti so šele spoznali njegovo zmotno prepričanje, spoznali so, kako veliko je njegovo delo in zasluge, saj je odkril nov svet — Ameriko. Pa niso te zemlje imenovali po njem, kar bi se spodobilo. Obširni, novoodkriti zemlji so dali ime po Amerigu Vespucciju, ki jo je prvi prepotoval in opisal.

Borba in trpljenje sta bili plačilo za Kolumbovo veliko delo. Lačen in osirotel je preživel zadnje ure mož, ki je dal Evropi nov svet. Eno pa je gotovo, da je bil Krištof Kolumb najpogumnejši mornar, kar jih je kdaj potovalo po širnih morjih.

Janko Samec

Prvo pismo

*Zdaj, ko poznaš že celo abecedo
in črko k črki v zloge spretno družiš,
da rečem »fant od fare« ti, zaslužiš,
ker znaš jih tudi vezati v besedo.*

*Pa znaš še več! Ti v roke vzameš kredo
in z njo po tabli sem ter tja zaplužiš;
besedi eni več besed pridružiš,
da v stavke zbereš jih kar celo čredo.*

*Potem tvoj duh na večjo stvar se spravi,
češ: mi učeni smo, čeprav mladi smo!
In da pred celim svetom se postavi:*

*»Hej, čujte vil Mi šalobarde nismo!
Pa materi z najlepšimi pozdravi
za god napiše svoje prvo pismo!*

V. R. Rágovski

Pobožnosti plačilo

Tibetska pravljica

Podgorski kmet onstran Himalaje je imel veliko golšo. Bil je zelo pobožen in vsak dan je prosil bogove, naj ga rešijo te nadloge. Nekoč je poromal na sveto goro r Dyarong Mu rdo. Obšel jo je v molitvi in naposled je v njeni skalni votlini prenočil. Ponoči ga je obiskala sveta žena, ki jo je poslal bog svete gore, in ozdravila mu je golšo. Ko se je kmet zjutraj prebudil, je presenečen opazil, da nima več golše. Vriskaje jo je ubral proti domu.

Srečal ga je sosed, ki je tudi imel golšo. Zavist mu je napolnila srce. Kmet mu je radosten pravil, da je prenočil v votlini svete gore r Dyarong Mu rdo in ko se je zjutraj zbudil, golše ni bilo več. Sosed, ki sicer ni nikdar molil, je sklenil, da bo tudi obkrožil sveto goro in zlezal na njen vrh. Tudi spat je legel v isto votlino. Ko pa se je zjutraj prebudil, je namesto ene golše imel kar dve!

Pisma

V šoli se zdaj učimo pisati pisma. To delamo posebno radi. V odmorih se še prostovoljno vadimo v tej spretnosti. Drug drugemu v pismih malo ponagajamo, kot je to že prirojena navada pri fantičkih, vsaj odrasli nas tako obsojajo. V šoli smo vzeli različne vrste pisem, na primer: naročilno, sožalno, zahvalno, voščilno in ne vem kakšne še. Mi fantički pa poznamo še svojo vrsto pisem, ki ni omenjena v nobeni knjigi. Dali smo tej vrsti ime ,pozivno' ali ,izzivalno' pismo. Glasi se na primer takole: »Dragi Jože! Ker vem, da si bolj nežne kože, Te pozivam na dvoboj s kepami. Tja pod klanec po šoli mi pridi, ker se do tja od šole ne vidi. Upam, da boš premagan še danes! V teh upih Te pozdravlja Tvoj Janez.«

Na tako izzivalno pismo pride približno enak odgovor kot: »Janezek, moj siromaček! Še danes boš moker kot maček, se skrival pred bombami za seč in tekel domov za peč. Kar prsti me že srbijo! Te pozdravlja Tvoj Jože — adijo!«

Tako se vrši naša prosta zabava v glavnih odmorih, kadar je pregrdo vreme, da bi šli na dvorišče. Pisma frče kot bombe po zraku in nekaterim so priložene tudi imenitne risbe, ki nam jih navadno naredi sošolec Francelj. Ta je res mojster za risanje. Gospod učitelj pravi, da bo Francelj nekoč še imeniten slikar, če bo tako napredoval. — O pismih seveda molčimo in pazimo, da ne pridejo pred oči gospoda učitelja. Na ta način tudi njega obvarujemo nevarnosti, da bi v radovednosti prekršil pravilo o pisemski tajnosti.

Pri vsaki še tako nedolžni stvari pa ima človek lahko smolo, če ni do skrajnosti previden. Taka nerodnost se je pripetila meni pri pisanju pisem.

Doma pripovedujem na dolgo in široko, kako imenitna in učena pisma že pišemo v šoli; da znamo rabiti pravilne naslove za najvišje osebnosti in podobno.

»No, dobro,« pravi oče, »bova pa za novo leto pisala stricema v Novo mesto in na Vrhniko. Jaz bom narekoval, ti boš pa pisal, ker imaš bolj spočito roko.«

Kar dobro se mi je zdelo, da mi očka že toliko zaupa, in pregledal sem še enkrat vsa pravila, da bi ne delal predebelih napak v pismih. Za strica na Vrhniki me ni toliko skrbelo kot za onega v Novem mestu. Prvi ni obiskoval dosti šol in je skromen uslužbenec v trgovini. Stric v Novem mestu pa ima vse šole in je inženir. Oba sta očetova brata in se imajo vsi prav radi. Novomeški stric ni oženjen, pa dosti zasluži in podpira tudi hčer svojega vrhniškega brata, to je moja sestrično Zorko, ki je dijakinja

v Ljubljani. Tudi nas se stric inženir za praznike vedno spomni z lepimi darili. Posebno letos je bil izredno radodaren.

Najprej sva pisala stricu v Novo mesto. Zahvalila sva se mu za poslano darove in mu želela v novem letu obilo sreče in blagoslova pri njegovem delu. Povedala sva, kako smo praznovali praznike in kako se imamo.

Prišlo je na vrsto pismo za vrhniškega strica. Za opisom naših domačih razmer je oče še dodal: »Čujemo, da je Zorka v šoli zelo pridna. Prav veseli nas to in le želimo, da bi Ti vedno delala veselje. Lepo je tudi, da Ti novomeški brat pomaga pri stroških za šolanje hčerke. Zorki pa le povej, da mi ni bilo prav nič všeč, ko sem jo zadnjič videl, ker si je popačila z dragimi barvami nohte, ustnice in še obrvi. Tako se mažejo one gospodične, ki nimajo pod milim nebom pametnejšega in koristnejšega dela. Včasih smo brali, da se na ta način spakujejo divjaki tam nekje po samotnih otokih pri Avstraliji. Ti ji to lahko poveš, ker si njen oče, jaz sem samo stric.«

Napisal sem še naslove, dal pismi v ovitka in ju odnesel na pošto.

Čez kak teden pride k nam stric iz Novega mesta. Pri prvih besedah potegne iz žepa pismo in pravi: »Tole pisanje pa ni bilo meni namenjeno, ampak vrhniškemu. Pa je kar prav, da tudi jaz poznam Zorkine razvade... Že vem — fant je pisal, pa je zamenjal naslova na ovitkih...«

Očetu nerodno, še bolj pa meni. Jaz bi bil takrat rad deček iz pravljice, da bi postal v hipu neviden. Tako sem pa stal med očetom in stricem kot kup nesreče in rdeč ko kuhan rak.

Položaj je razrešil stric, ki se je začel spričo moje zadrege smejeti, me potrepljal po rami, rekoč: »No, boš pa drugič bolj pazil na naslov...«

Zadeva se je v šali končala in stric je obljubil, da ne bo vrhniškemu bratu nič omenil o tem.

Tudi vrhniško pismo smo dobili nazaj, češ da je bilo gotovo namenjeno novomeškemu stricu, ker le on lahko deli darila, za katera se mu v pismu zahvaljujemo.

Kljub tem zadregam se je zadeva mirno končala. Le jaz nimam zdaj miru in me oče večkrat spomni, kako sem se naučil pisati pisma.

Vsega smo se v šoli učili, tega pa le ne, da ne smemo vtikati pisem v tuje pisemske ovitke. Zdaj to dobro vem in bolj pazim, da ne bom povzročil še kake hujše zmešnjave.

Sveti Trije kralji

(Stara ljudska z Notranjskega)

Oh, pogledjte kaj je tam!
Sveti kralji gredo k nam.
To so pravi svet' možje,
Jezusa videt' žele.

Ena zvezda kaže pot,
da ne zajdejo drugod
kakor k štalci v Betlehem,
kjer je novi Kralj rojen.

Štalci se približajo,
nizko se ponižajo,
šace mu odpirajo,
Jezusu darujejo.

Zapisal Ivan Dodič.

VAŠA POŠTA

kraju. Doma sem na Hruševem. V šolo hodim na Dobrovo, ki je od nas oddaljena 1 uro. Naša vas stoji na gričku, imamo tudi lepo podružno cerkveno, ki je posvečena sv. Juriju.

O priliki si pridite ogledat naše prepe kraje.

Lepo Vas pozdravlja Vaša naročnica

Košir Jožica,

učenka III. razreda na Dobrovi.

Spoštovani g. urednik!

Prvi iz našega kraja Vam pišem jaz. Vrhnika je zelo lep kraj. Tu je izvir Ljubljanice, ki se imenuje Močilnik. Sem hodim vsako nedeljo, če je lepo vreme. Tu je tudi drugi izvir Ljubljanice, po imenu Retovje. Semkaj pride mnogo izletnikov od vseh strani. Imamo veliko osnovno šolo, v katero hodim tudi jaz.

S spoštovanjem

Petkovšek Janez,

učenec IV. razr. osn. šole na Vrhniku.

Spoštovano uredništvo »Vrtca«!

»Vrtec« mi zelo ugaja. Rad berem lepe povestice in zanimive zgodbe. Imam svojo malo knjižnico, toda »Vrtec« mi je v posebno zabavo in razvedrilo. Z vztrajno voljo sem po vrsti razvozljaj »gordijske vozle« v 3. številki »Vrtca«.

Bivam v Jaršah, ljubi vasici severno od bele Ljubljane, sredi zdravega polja. Pod Jaršami šumi zelena Sava. Pri Jaršah je tudi pokopališče Sv. Križa z znamenitimi žalami.

Vas pozdravlja

Košir Ivan,

učenec I. razr. IV. real. gimn. v Ljubljani.

Spoštovani gospod urednik!

Vsakokrat, ko prejmem »Vrtca«, sem zelo vesel. Zopet se obogati moja knjižnica za en zvezek »Vrtca«.

Obiskujem 4. razred ljudske šole. Naša šola ima letos pouk na Grabnu. Naš razrednik je g. Jerše. Zelo rad se učim slovenski jezik, zgodovino, zemljepis in računstvo. Prosim, če objavite moje pisemce v Vašem koticu, če bo še prostor. — Lepo vas pozdravlja

Šlamberger Vlado,

učenec 4. razreda III. deške ljudske šole.

Cenjeni g. urednik!

Iz naše lepe vasice Hrušovo ni bilo še nobenega, da bi se spomnil na Vas. Ojunačila sem se jaz, da Vam napišem nekaj vrstic. Na »Vrtca« sem naročena že več let in ga z veliko vnemo prebiram. Napisala Vam bom tudi kaj o našem

Listnica uredništva

K. E. Ljubljana. — Poslane pesmi kažejo resno prizadevanje, da bi izrazili svoje misli tudi v lepi obliki. Dober začetek pa se Vam le prerad sprevrže proti koncu v brezpomembno vsakdanjost. Iz tega sklepam, da vržete misel prehitro na papir, preden je dozorela v Vas do končne jasnosti. Sonet je za začetnika pretežka oblika in ni primeren za vsako misel. Poskušajte povedati vse čim bolj preprosto po vsebini in obliki. — Pri črticah niste navedli vira, po katerem ste jih najbrže priredili.

L. Ž. v Č. — V Vaših pesmih so tu pa tam še dobri motivi, le obdelani so površno in nepesniško. Preradi zaidete v nekako naštevanje in tu je pesmi konec. Prislunite narodni pesmi, ki je še doma v tamkajšnjih krajih in skušajte se izražati na ta način. — Dobrodošli bi nam pa bili natančni opisi ljudskih običajev, mogoče tudi s slikami. Vse to izginja in je vredno, da se ohrani poznejšim rodovom.

Mnogim. Pišite razločno in ne pretesno, da je mogoče med vrsticami popravljati. V dvomu vzemite vedno v roke »Slovenski pravopis«.

Rešitev ugank v 4. številki »Vrtca«

1. Začni spodaj pri V in jemlji črke iz zgornje in spodnje vrste: *V koticu osakem Betlehem in božje Dete spava v njem, prinaša sreče vam, miru.*

2. Začni spodaj pri K in čitaj nazaj izmenoma zg. in sp. peteroodsek: *Kar se v šoli naučimo, vse življenje v duši zvesto ohranimo.*

3. Jemlji paroma (t. j. črko iz zg. in sp. vrste) vsak 3. kvadrateg: *O Miklavž, svetnik ti dobri, med nami polno je sirot, tvojih čakajo dobrot.*

4. Začni pri ZD, nato jemlji vsak 3. prostorček iz zunanjega, nato notranjega kroga: *Zdaj sred polja nam burja mrzla čudne pesmi kroži: »Glej, da ne zabiš pevkov nas«, nam lačen pevec toži.*

5. Jemlji nazaj vsako drugo črko v zunanjem, nato notranjem krogu: *Nocoj, nocoj je sveta noč, glasi se pesem iz višin, zdaj rojen nam je božji Sin.*

Vse uganke so pravilno rešili:

Brezovica: Marinko Anica.

Ljubljana: Föderansperg Andrej, Magister Milan, Sparovic Vida, Remec Miha, Puc Marija, Cimerman Franc, Schubert Majda, Sleme Franc, Rahne Cilka, Brcar Peter, Mučič Milena, Lindtner Desa, Bricelj Marija, Belič Ljudmila, Jakopič Breda, Potočnik Zdenka, Serajnik Juša, Grosman Terezija, Strojčan Brigita, Novak Anica, Sedej Majda, Struna Tatjana, Janežič Tončka, Šolar Marija, Rybač Ljerka, Gamšek Rozalka, Stokanovič Marija, Hrušovar Mihaela, Orehek Sonja, Laurenčič Pija, Zorman Marija, Hartman Saša, Zupančič Pavla, Kosovel Marija, Šos Breda, Kosovel Nikolaja, Kranjc Marija, Zorman Hilda, Colja Boža, Muravec Rozarija, Perat Frančiška, Erbežnik Inge, Slapničar Ančka, Sever Franči, Baus Vera, Zvokelj Marko, Čelešnik Milena, Kosec Tilka, Nograšek Peter, Zupančič Silvo.

Vrhnik: Jakomin Justina.

Delnih in napačnih rešitev je bilo šest.

Izžrebani so bili in dobe nagrade:

Magister Milan, Lindtner Desa, Janežič Tončka, Gamšek Rozalka, Orehek Sonja, Zupančič Pavla, Kosovel Nikolaja, Sever Franči, Čelešnik Milena, Jakomin Justina.

*

*

Srečno novo leto želita vsem sotrudnikom,
naročnikom in prijateljem

uredništvo in uprava

*

*

»Vrtca« izhaja mesečno. Letna naročnina je za skupna naročila 20 lir, za posamezne naslove pa 25 lir. List izdaja in tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani. Zanj odgovarja Jože Kramarič. Glavni in odgovorni urednik Fr. Ločniškar v Ljubljani, Ulica 3. maja št. 10. Sklep uredništva je peti dan v mesecu. — Uprava »Vrtca« je v Ljubljani, Kopitarjeva ul. št. 2 (H. Ničman).